

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 761/2022
06.10.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљених АА и ББ, због по једног кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 4. у вези члана 278. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Станковић и о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Мирослава Нешића, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 335/18 од 01.02.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 309/21 од 20.05.2022. године, у седници већа одржаној дана 06.10.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Станковић и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног ББ, адвоката Мирослава Нешића, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Бујановцу К 335/18 од 01.02.2021. године и Апелационог суда у Нишу Кж1 309/21 од 20.05.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бујановцу К 335/18 од 01.02.2021. године окривљени АА и ББ, оглашени су кривим због по једног кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 4. у вези члана 278. став 5. у вези става 1. Кривичног законика па су осуђени на казне затвора у трајању од 6 (шест) месеци, које ће се извршити тако што ће их окривљени издржавати у просторијама у којима станују, које не смеју напуштати осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, с тим што је одређено да ће окривљени, уколико једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању до шест часова самовољно напусте просторије у којима станују, остатак казне затвора издржати у Заводу за извршење казне затвора.

Истом пресудом обавезани су окривљени да носе трошкове кривичног поступка, о чијој ће висини суд одлучити посебним решењем, док је оштећена ВВ упућена на парницу ради остваривања имовинско правног захтева.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Кж1 309/21 од 20.05.2022. године одбијене су као неосноване заједничка жалба окривљеног АА и његовог браниоца и жалба браниоца окривљеног ББ и првостепена пресуда је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су:

- бранилац окривљеног АА, адвокат Ивана Станковић због повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и повреда чланова 443. став 1. и 124. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање или да побијане пресуде преиначи и окривљеног АА ослободи од оптужбе.

- бранилац окривљеног ББ, адвокат Мирослав Нешић због битне повреде одредаба кривичног поступка (без прецизирања конкретне повреде), повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП и погрешне примене закона, конкретно члана 11. став 1. и члана 12. став 1. тачка 4) Закона о безбедности здравља на раду, Упутства за безбедан и здрав рад приликом извођења радова на надземним водовима од 08.11.2016. године који је општи акт, члана 288. став 4. и 278. став 5. Кривичног законика и члана 14, 15, 26, 28 и 29 Кривичног законика, са предлогом да Врховни касациони суд уважи поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати на поновни поступак и одлучивање или да исте пресуде преиначи и окривљеног ББ ослободи од оптужбе.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. Законика о кривичном поступку и у седници већа коју је одржао без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са одлукама против којих су захтеви за заштиту законитости поднети, па је нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Иване Станковић и браниоца окривљеног ББ, адвоката Мирослава Нешића, су неосновани.

Указујући на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, браниоци окривљених у поднетим захтевима истичу да дела која су описана у изреци првостепене пресуде, а за која су окривљени оглашени кривим, нису кривична дела, јер описане радње окривљених не представљају радње извршења кривичних дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 4. у вези члана 278. став 5. у вези става 1. Кривичног законика. Ово стога што су правноснажном пресудом окривљени оглашени кривим да су поступили супротно одредбама члана 11. став 1. и члана 12. став 1. тачка 4. Закона о безбедности и здрављу на раду, иако из њихових Уговора о раду и позиција које су обављали у време критичног догађаја, не произилази њихово својство послодавца у смислу наведених одредаба.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених се, по оцени Врховног касационог суда, не могу прихватити као основани, из следећих разлога:

Одредбом члана 11. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду прописано је да је послодавац дужан да, приликом организовања рада и радног процеса, обезбеди

превентивне мере ради заштите живота и здравља запослених као и да за њихову примену обезбеди потребна финансијска средства.

Одредбом члана 12. став 1. Закона о безбедности и здрављу на раду прописана су начела од којих полази послодавац обезбеђујући превентивне мере, а у вези са тим је у тачки 4) прописано начело прилагођавања рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог.

Одредбом члана 4. Закона о безбедности и здрављу на раду дефинисано је значење појединих израза у овом закону, па је тачком 2) прописано да послодавац јесте домаће или страно правно лице, односно физичко лице које запошљава, односно радно ангажује једно или више лица, те да се послодавцем у смислу овог закона сматра и физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом, изузимајући лице, које посао обезбеђује у домаћинству и носиоца породичног пољопривредног газдинства, који обављају посао са члановима породичног пољопривредног домаћинства у складу са прописима о пољопривреди.

Упутством за безбедан и здрав рад приликом извођења радова на надземним водовима од 08.11.2016. године у поглављу II под тачком 1.1 прописано је да се радови на надземним водовима приликом којих постоји ризик од пада запослених са висине, по правилу изводе уз коришћење хидрауличне подизне платформе, а у тачки 1.2 је прописано да су радови на стубу уз коришћење лестви дозвољени само уколико коришћење подизне платформе није могуће услед конфигурације терена или неприступачности.

Одредбом члана 278. став 1. прописано је кажњавање оног ко пожаром, поплавом, експлозијом, отровом или отровним гасом, радиоактивним или другим јонизујућим зрачењем, електричном енергијом, моторном силом или каквом другом општеопасном радњом или општеопасним средством изазове опасност за живот или тело људи или за имовину већег обима, а ставом 5. исте одредбе прописано је кажњавање оног ко дело из ст. 1, 3. и 4. овог члана учини из нехата.

Одредбом члана 288. став 4. Кривичног законика прописано је кажњавање учиниоца, ако је услед дела из чл. 278. став 5, 280. став 3. и 281. став 2. овог законика наступила смрт једног или више лица.

Имајући у виду напред цитиране законске прописе о обавезама послодавца приликом организовања рада и радног процеса и прилагођавања рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, те имајући при томе у виду да је изреком правноснажне пресуде утврђено да су радници ЈП „Електропривреда Србије“ Београд и то окривљени АА, као ... за одржавање ЕЕО и ММ у пословници у ..., издао писани налог за интервенцију без хидрауличне подизне платформе за радове на висини, а окривљени ББ, као руководилац радова на измештању кућног прикључка на бетонски стуб и носилац налога, руководио радовима без хидрауличне подизне платформе за радове на висини, то су супротно наводима бранилаца, по оцени овога суда, окривљени АА и ББ, у конкретном случају имали својство послодавца у смислу одредби члана 11. став 1. и 12. став 1. тачка 4. Закона о безбедности и здрављу на раду, што свакако произилази и из одредбе члана 4. истог закона, којим је поред осталог, као послодавац одређено физичко лице које радно

ангажује једно или више лица, односно физичко лице које по било ком правном основу обезбеђује посао запосленом.

Дакле, у изреци правноснажне пресуде јасно су опредељене како радње окривљеног АА (издао писани налог за интервенцију без хидрауличне подизне платформе за радове на висини), тако и радње окривљеног ББ (руководио радовима без хидрауличне подизне платформе за радове на висини), те наведено да су окривљени на овај начин поступајући супротно одредбама члана 11. став 1. и члана 12. став 1. тачка 4. Закона о безбедности и здрављу на раду и одредбама Упутства за безбедан и здрав рад приликом извођења радова на надземним водовима од 08.11.2016. године, којим је прописан минимум захтева у погледу поступака рада, примене превентивних мера за безбедан и здрав рад услед ризика од пада са висине и обавеза приликом извођења радова на надземним водовима у обављању послова у ЈП „Електропривреда Србије“ Београд и то при: коришћењу хидрауличне подизне платформе, раду на стубовима и коришћењу лестви, опште опасном радњом у виду издавања налога за рад и руковођења радовима на висини, без употребе прописане хидрауличне дизалице, а уз помоћ алуминијумских лествица, на електричном стубу где је небезбедно радити без дизалице због постављене инсталације за кабловску телевизију, изазвали опасност за живот или тело људи, услед чега је дошло до тешких телесних повреда опасних по живот, а затим и смрти једног лица.

У изреци је наведено и да су окривљени критичном приликом поступали у урачунљивом стању, да су били свесни свог дела и да је оно забрањено, те свесни да услед описаног пропуста може наступити смрт неког лица, али су олако држали да до такве последице неће доћи.

Стога су у изреци првонаснажне пресуде, по оцени овога суда, јасно описани сви битни елементи, како објективни, тако и субјективни, по једног кривичног дела тешко дело против опште сигурности из члана 288. став 3. у вези члана 278. став 5. у вези става 1. Кривичног законика, за која су оптужени и правноснажно оглашени кривим, па су наводи изложени у захтевима за заштиту законитости бранилаца окривљених, којима се истиче да у радњама окривљених, описаним у изреци правноснажне пресуде, нема битних елемената предметних кривичних дела и да је побијаним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, оцењени неоснованим.

Осталим наводима поднетих захтева, постојање повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног АА, образлаже наводима да су током поступка изведени докази из којих произилази да на терену није поступљено по налогу окривљеног АА због чега дело за које се он гони није кривично дело, а бранилац окривљеног ББ, истицањем да овај окривљени ни на који начин у оквиру позиције свог радног места, није био упознат са постојањем и садржином Упутства за безбедан и здрав рад приликом извођења радова на надземним водовима нити је то утврђено изведеним доказима током поступка.

Браниоци окривљених, као разлог подношења захтева за заштиту законитости, само формално истичу и повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП. Свој став у погледу истакнуте повреде, позивајући се на исказе сведока, бранилац окривљеног АА образлаже наводима којима износи сопствено мишљење о значају Упутства за безбедан и здрав рад приликом извођења радова на надземним водовима у конкретном поступку. Бранилац окривљеног ББ истиче примену одредаба чланова 11. став 1. и 12. став 1. тачка 4. Закона о безбедности и здрављу на раду и чланова 14. став

1., 22. став 2., 26. и 29. Кривичног законика, при чему разлози захтева у овом делу оспоравају закључак суда о постојању свесног нехата и кривице окривљеног.

По оцени Врховног касационог суда, изнетим наводима захтева бранилаца окривљених указује се на погрешно или непотпуно чињенично стање утврђено првостепеном, а потврђено другостепеном пресудом односно на повреду одредбе члана 440. ЗКП. Повреду исте одредбе представљају и сви остали наводи захтева оба браниоца којима се оспорава правилност оцене изведених доказа и износи сопствена анализа и оцена истих и сопствено виђење чињеница које произилазе из тих доказа, супротно чињеничним утврђењима и закључцима суда.

Поред овога, бранилац окривљеног ББ као разлог подношења захтева наводи битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП истичући да су разлози првостепене пресуде противречни и да постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини записника о вештачењу обављеном од стране вештака Благоја Пешића и самог вештачења.

Бранилац окривљеног АА у образложењу поднетог захтева наводи да је изрека правноснажне пресуде, у делу који се односи на одредбе Закона о безбедности и здравља на раду, неразумљива, јер није децидно наведено о ком закону се ради, у смислу навођења података који се односе на његово временско важење. Ови наводи браниоца окривљеног АА, представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) ЗКП.

Поред овога исти бранилац у захтеву наводи повреду члана 443. став 1. ЗКП истичући пропуст првостепеног суда да одлучи о допуни жалбе, као и да, с обзиром на недостатке у налазу и мишљењу вештака Благоја Пешића, истог применом члана 124. ЗКП, испита на главном претресу, а наводима захтева да се другостепени суд није изјаснио на жалбене наводе браниоца окривљеног о тим пропустима, указује на повреду одредбе члана 460. став 1. ЗКП

Међутим, Врховни касациони суд се није упуштао у оцену ових навода, обзиром да битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 11) и став 2. тачка 2) ЗКП и повреде чланова 124., 443. став 1., 440. и 460. став 1. ЗКП, на које указују браниоци изнетим наводима захтева, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП не представљају дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић, с.р.**

**Председник већа-судија,
Биљана Синановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић